

Spis treści

Wstęp	9
I. Państwo zakonu krzyżackiego w Prusach do połowy XV wieku	19
1. Rozwój terytorialny	19
2. Władza, administracja, społeczeństwo	23
3. Finansowanie centralnych organów władzy	32
II. Zakon krzyżacki jako korporacja religijna	35
1. Reguła	36
2. Ustawy	41
3. Zwyczaje	48
III. Powstanie i rozbudowa zamku w Malborku	53
1. W czasach mistrzów krajowych (do 1309 roku)	53
2. Do Wielkiej Wojny (1309–1409)	57
3. Do połowy XV wieku	63
4. Topografia zamku w nomenklaturze krzyżackiej (do połowy XV wieku)	71
5. Nazewnictwo budynków i pomieszczeń zamkowych w średniowieczu	88
5.1. <i>Gemach</i>	88
5.2. <i>Huse</i>	100
5.3. <i>Remter, stube, stubchen, kamer, stule</i>	103
IV. Reprezentacyjna i stołeczna funkcja zamku	119
1. Ideologiczny przekaz zamku malborskiego	119
2. Krzyżackie kapituły w Malborku	152
2.1. Kapituły w zakonie krzyżackim przed 1309 rokiem	152
2.2. Malborskie kapituły generalne i wyboru wielkich mistrzów po 1309 roku	157

2.3. Kapituły zwykłe (małe)	179
2.4. Kapituły głównego konwentu, Rada wielkiego mistrza	188
3. Rezydencja wielkich mistrzów. Ich otoczenie i obsługa	197
3.1. Chronologia powstawania Pałacu Wielkich Mistrzów	197
3.2. Nazewnictwo i rozmieszczenie pomieszczeń mieszkalnych i użytkowych	209
4. Najwyżsi dostojnicy – siedziby, obsługa i najbliższe otoczenie	270
4.1. Wielcy komturzy	270
4.2. Podskarbiowie	280
4.3. Wielcy szafarze	297
5. Życie dworskie	302
6. Goście	310
7. Archiwum	321
8. Więzienia	324
V. Funkcjonowanie konwentu malborskiego	333
1. Organizacja życia w konwencie malborskim	333
1.1. Liczebność konwentu	333
1.2. Pomieszczenia użytkowe i mieszkalne w konwencie	337
1.3. Higiena	362
1.4. Obsługa	386
1.5. Infirmierie	390
2. Urzędnicy konwentualni	411
2.1. Komtur zamkowy	413
2.2. Mistrz dzwonny (<i>Glockenmeister</i>)	416
2.3. Zwierzchnik piwnic konwentu (<i>Kellermeister</i>)	430
2.4. Zarządcy bram (<i>Tormeister</i>)	434
2.5. Zwierzchnik kuchni konwentu (<i>Küchenmeister</i>)	440
2.6. Zwierzchnik piekarni konwentu (<i>Backmeister</i>)	442
2.7. Szatny (<i>Trappier</i>)	443
VI. Przedzamcza. Urzędy, zabudowa i funkcjonowanie	447
1. Urzędnicy rezydujący na pierwszym (zewnątrznym)	447
i drugim Przedzamczu. Siedziby, kompetencje, otoczenie	447
1.1. Zarządca wozowni (<i>Karwansherr</i>)	452
1.2. Zarządca zboża (<i>Kornmeister</i>)	456
1.3. Mistrz kamieniarski (<i>Steinmeister</i>)	459
1.4. Zwierzchnik warsztatów obuwniczych (<i>Schuhmeister</i>)	463
1.5. Mistrz snycerski (<i>Schnitzmeister</i>)	466
1.6. Zarządca ogrodów (<i>Gartenmeister</i>)	472
1.7. Zarządca bydła (<i>Viehmeister</i>)	476

1.8. Zwierzchnik magazynów żywnościowych (<i>Tempelmeister</i>)	478
1.9. Mistrz młynarski (<i>Mühlmeister</i>)	479
1.10. Mistrz ciesielski (<i>Zimmermeister</i>)	482
1.11. Zwierzchnik kuźni (<i>Schmiedemeister</i>)	484
1.12. Zwierzchnik szpitala (<i>Spittelmeister/Spittler</i>)	85
1.13. Inne obiekty na Przedzamczach	486
2. Stajnie na Przedzamczach	488
VII. Życie religijne	493
1. Kościoły i kaplice zamkowe	493
2. Duchowni	504
3. Święta, odpusty, procesje, uroczystości	518
4. Pobożność. Praktyki liturgiczne	532
5. Śmierć i pogrzeb	540
Zakończenie	545
Zusammenfassung	555
Wykaz skrótów zastosowanych w przypisach	565
Bibliografia	566